

Izšla vsak dan

Izšla ob nedeljah in praznikih ob 5. uri; ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Vsakodnevne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naborini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Dne oglaševanje 16 stotink na vrsto peti; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovane pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12

Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti.)

V Port Arturu.

PETROGRAD 14. V Port Arturu je sedaj 36.000 mož posadke, trdnjava je preakrbljena s municijo. Pri toliki posadki bo pa kmalo zmanjkalo svežega mesa, ako se ne posreči čim prej dovesti v mesto več klavne živine in klaje.

PETROGRAD 14. Dne 12. t. m. je zopet dospel vlak iz Port Artura v Lia-jiang, ki je prevozil po noči progo, ki je bila prej od Japoncev poškodovana. Očividci poročajo, da je tudi v Port Arturu vse mirno ter se vse pripravlja na bodoče dogodke. Japonci marširajo v dveh divizijah proti Kinčovu.

Gibanje japonskih čet.

ŠANHEIKVAN 14. Semkaj dospello privatno pismo iz Niučvanga od 12. t. m. je sporočilo, da se nahaja ena japonska divizija 20 milj južno od mesta.

PETROGRAD 14. Od posijetskega zaliva so sporočili, da se je 11. t. m. po noči v južno ležečem pristanišču Balada prikazala japonska torpedovka z mnogimi transportnimi ladjami. Domneva se, da se kanijo izkrcati Japonci v bližini Vladivostoka.

PETROGRAD 14. (Uradno). Dne 11. t. m. ob svitu so začeli Japonci marširati od Fengvangčenga na veliki cesti v Liajiang. Njihova prednja straža, ki se je pomikala proti Salidšanu, je obtožila iz enega polka pehote s 4 topovi in enega polka konjeništvu. V Salidšanu je bil oddelek kozakov.

Soteska Čanzialin je bila zasedena po dveh sotnijah. Dva japonski kompaniji ste marširali proti Čanzialinu in ena kompanija proti Seludšanu ter so obšle naše desno krilo. Kozaki so ostali v Čanzialinu, dokler so vdrli sovražni vojski v sotesko ter pretli našemu desnemu krilu. Potem so zadržavali sovražnika s streljanjem ter so se umaknili najprej v sotesko Vafuntun in nato v sotesko, ki je blizu vasi Tkuminsa, kjer so obstali. V boju sta bila ubita dva kozaka in poveljnik ene sotaje je bil ranjen.

Dne 10. t. m. je sovražnik zapustil Kuan-diansan, katerega so zasedli naši kozaki. — Z rekonosciranjem se je dognalo, da ni japonskih čet niti v dolini Tsanho, 50 kilometrov uže zapadno od Saimatsi.

Dne 9. in 10. t. m. se je zapazilo sovražna prenočišča v dolini Usiambo pri vasi Tojatsi, 25 kilometrov vzhodno od Siujana in v Sedzekhoghe.

Dne 10. so se začele pomikati japonske čete na številu 10.000 mož pehote s 50 do

80 gorskimi topovi, od Salidzapudza proti Siujanu. Čentaisi in Takušan so zasedli Japonci. V okrožju Iokava je bilo 11. t. m. vse mirno.

SEUL 14. (Reuterjevo poročilo). Druga japonska armada 70.000 mož je zapustila 4. t. m. Činamfo na 83 transportnih ladjah. Le ena divizija se je izkrcala na poluotoku Liaotung, druge čete so bile izkrcane v Takušanu. Japonci so napravili središčem za operacije njihovega brodovja Port Lazarev ter so zavarovali vhod z minami.

Ruska eskadra v Vladivostoku je tako-rekoč zaprta. Pristanišče neprenehoma opazuje japonske ladje.

Car Nikolaj potuje v Moskvo.

PETROGRAD 14. Car Nikolaj se poda v Moskvo in v druga mesta moskovske gubernije, kjer je zavkazana parcijalna mobilizacija rezerve.

Podadmiral Skrydlov.

IRKUTSK 14. Podadmiral Skrydlov je dospel danes semkaj ter se odpeljal dalje na bojišče.

Bitka pri Liajangu?

NIUČVANG 14. (Reuterjev biró). Danes so se razširjale vesti, da se vršila huda bitka v bližini Liajanga. Potrdila o tem še manjkajo.

Ruske čete v severni Koreji.

SEUL 14. (Reuterjev biró). Širijo se neprestano glasovi, da se zbirajo ruske čete na severu Koreje. Guverner te pokrajine je sporočil, da je 2000 mož porazdeljenih v tej pokrajini in sicer 450 v Kjengsengu ob morju, ostali so pa v notranji drželi.

Iz Niučvanga.

NIUČVANG 14. (Reuterjev biró). Roparske druhalje plenijo v mestu okolici. Več tukajšnjih bogatih domačinov je bilo odpeljanih v sivo, da se izsili od njih odkupnina. Del japonske armade je prodiral v severno-zapadni smeri proti Suzanu. Število ni znano toda mora biti znatno. Sodi se, da se umaknejo ruske čete iz Mukdena proti Harbinu. Port Artur je popolnoma zaprt, pretrgana je železniška in brzjavna zveza. Oblastni je pa izjavljajo, da imajo enkrat na dan brzjavno zvezo in trikrat na teden pa zvezo po kurirjih. Rusi so zžgali na svojem umikanju vse železniške postaje in živila, katerih niso mogli vzeti seboj; porušili so tudi več kitajskih hiš. Zaloga blaga v Niučvangu, ki se nabavajo v kitajskih rokah, so največje v Mandžuriji. Njih vrednost se ceni na 50 milijonov dolarjev v zlatu.

Potonula japonska torpedovka.

TOKIO 14. (Reuterjev biró). O pogubi japonske torpedovke št. 48 je bilo nadalje sporočeno: Torpedovka se je pogreznila, ko

dolgih kodrih padali po sencih in skrivali neznatno ranico... Njegov blede obraz je smrtno-miren, le tam krog suhih ustnic se vije črta bolesti, kakor z dletom vdolbena v kamen... V kotu je brlela oljnata luč in ob mrtvecu je klečala silovita starka, ropotala z debelim molkom in šepetala dolge molitve... Tako-le umirajo izgubljene duše, tako lež mrtveci zapuščeni od vsega sveta na trdih deskah, v črnih krstah po mrtvašnicah... A čemu bi govoril in tožil dalje! Usoda je usoda, in tudi Krželj se je moral ukloniti njenemu ukaz.

Sedela sta se zamišljena nekaj časa; slednjič sta izpila vino tiho ter vstala molče.

Ko sta stopila na ulico, je pršil droben dež iz jesenskih oblakov, ki so krili nočno nebo.

Kakor tisti poletni večer je spremljal tudi nocoj Smrekar Zalesnika proti domu. Dolgo časa sta molčala, dokler ni Smrekar izpregovoril: »A ti Jakob, ti hodiš z veselimi obrazom v svet, si-li tudi srečen?«

»Ne vem skoraj«, se je glasil kratki odgovor, »a to vem, da me ona ljubi, in to mi se dovolj...«

je nadzorovala razstreljavanje min ter odstranjenje drugih ovir v zalivih Talienvan, Kerr in Daep. Bila je navzoča tudi tretja eskadra pod admiralom Kataoka. Torpedovki št. 48 in 49 sta našli veliko podmorsko mino v zalivu Kerr. Več poskusov, da bi jo razstrelili, ni uspelo. Naenkrat je mina eksplodirala in torpedovka je bila pretrgana v dva kosa. Ladja se je v sedmih minutah potopila. Ladjske eskadre so prišle na pomoč in rešile ranjence. Tri druge najdene mine so bile spravljene s pota.

Pulantien zopet v japonskih rokah.

PETROGRAD 14. Dopisnik ruske brz. agenture je večeraj sporočil in Mukdena: Glasom došlih poročil so Japonci zopet zasedli Pulantien. Zveza s Port Arturjem je pretrgana.

Ogrska zbornica.

(Brzjavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 14. Poslanska zbornica je imela danes svojo zadajo sejo ter prekine z ozirom na zborovanje delegacij svoja posvetovanja. V četrtek bo pa zbornica imela sejo, da začne razpravljati o investicijski zakonski predlogi. Zakonska predloga utegne biti rešena v 2 ali 3 sejah. Potem se snide zbornica še le po dovršenih delegacijskih razpravah.

BUDIMPEŠTA 14. Finančni odsek poslanske zbornice je vsprejel večeraj v obče soglasno investicijsko predlogo. Specijelno posvetovanje se je vršilo danes zjutraj.

BUDIMPEŠTA 14. Med došlimi vlogami je pismo posl. Alberta Apponyija, v katerem prosi z ozirom na svoje privatne razmere za 4-mesečni dopust ter prijavlja, da preda svoj delegacijski mandat.

Predsednik bo o tem sporočil predsedniku ogrske delegacije v sivo, da se pokliče nadomestni član. Predloga o uravnavi plač občinskih notarjev je bila sprejeta v tretjem čitanju, s čemur je bil današnji dnevni red izpravljen. Predsednik je predlagal, naj bi zbornica imela bodoči ponedeljek formelno sejo, na kateri bo poročal odsek o investicijski predlogi; bodoča meritorna seja naj bi se vršila pa bodoči četrtek zaradi razprave o investicijski predlogi. Zvršetak seje po 11. uri.

Brzjavne vesti.

Vojni kredit.

DUNAJ 14. »Fremdenblatt« poroča, da bo skupna vlada predložila delegacijama predlogo glede novega izrednega kredita v znesku 88 milijonov za nabavo novih topov in 75.176.000 kron za vojno mornarico in sicer za nabavo novih torpedovk, podmorskih ladij itd.

Smrekar pa je molčal na to in tudi Zalesniku se ni ljubilo, da bi dalje govoril.

Kratko sta se poslovila, skoraj neslišen je bil njun pozdrav.

In kakor tisti poletni večer je Zalesnik, stopivši v svojo sobo, odprl okno in se je zagledal ven v temno noč. A zdaj je bila jesen zunaj; nebo je plakalo, in doli na ulici se je zablestela zdaj pa zdaj lučica umazane vode, ki se je nabrala od dežja.

In Zalesnik je zopet sanjal o usodi ljudij, pred očmi mu je bil blede obraz Krželjev obdan s črnimi, mokrimi kodri; obraz s stisnjenimi ustnami in s smehom miru na njih...

A na drugi strani je bil jasen obraz Marice, katero je danes prvič poljubil, pred katero je pred par urami položil svojo ljubezen... In vendar se mu je zdelo, da je že cela večnost od tedaj, da med sedanjostjo in med onim srečnim trenutkom leži nekaj groznega, nekaj stranskega in skrivnostnega...

(Pride še.)

Avstrijska delegacija.

BUDIMPEŠTA 14. V današnji prvi seji avstrijske delegacije je bil izvoljen soglasno predsednikom Jaworski, podpredsednikom baron Gautsch.

Med došlimi vlogami se nahaja interpelacija delegatov Zaffrona in drugih glede izročitve zavoda sv. Hieronima v Rimu sv. Stolici oziroma hrvatskemu episkopatu, potem interpelacija istih delegatov glede carine na vino v italijanski trgovinski pogodbi.

Delegaciji bodo jutri sprejeti od cesarja.

Ogrska delegacija.

BUDIMPEŠTA 14. Ogrska delegacija se je sešla ob 6. in četrt v sivo konstituiranja. Predsednikom je bil izbran Koloman Szell, podpredsednikom grof Julij Szapary.

BUDIMPEŠTA 14. Skupni proračun za 1905, ki je bil danes predložen delegacijama, pokazuje skupno svoto za potrebščine 377 milijonov kron. Od teh odpade na vojno ministerstvo 300 milijonov in sicer za vojsko rednih izdatkov 289 mil. kron, izrednih 19.6 mil. kron, za vojno mornarico 43 mil. kron rednih in 8 milijonov kron izrednih izdatkov.

Med predlogami se nahaja tudi ena glede kredita 88 mil. kron za nabavo poljskega topniškega materijala in 75.176.000 izrednih potrebščin za vojno mornarico, zlasti za gradnjo novih vojnih ladij.

Ministerski predsednik Koerber.

DUNAJ 14. Ministerski predsednik dr. pl. Koerber je odpotoval danes popoldne v Budimpešto.

Shod kralja Petra in kneza Ferdinanda v Nišu.

BELIGRAD 14. Kralj Peter se je podal danes zjutraj v Niš, kjer se snide predpoludne z bolgarskim knezom Ferdinandom. Popoldne odpotuje kralj v Vranjo, knez Ferdinand pa na Dunaj. Kralja spremljata na potovanju ministerski predsednik Gručić in minister za zunanje stvari Pašić. V spremstvu je tudi bolgarski diplomatski agent Hesapčev. Listi pričakujejo, da se bodo na jutrajšnjem skodu izrekle važne zdravice.

SREDEC 14. Knez Ferdinand je odpotoval danes zjutraj v spremstvu ministerskega predsednika in ministra za notranje stvari v Niš, kjer se snide s srbskim kraljem Petrom. Potem se odpelje knez Ferdinand na Dunaj in dalje v Mentono. Ministra se vrata danes zopet v Sredec.

NIŠ 14. Danes popoldne je dospel semkaj kralj Peter, kmalu potem je prispel dvorni vlak s knezom Ferdinandom. Kralj in knez sta se presrečno pozdravila.

Ruski poslanik na dopustu.

CARIGRAD 14. Ruski poslanik Sinovjev misli nastopiti te dni enomesečni dopust. Vse vesti o vzrokih dopusta so neumestne. Sinovjev ni bil že dve leti na dopustu.

Španska poslanika.

MADRID 14. Kralj Alfonz je podpisal dekret, s katerim je sprejel odstop dosedanjega poslanika v Petrogradu Pio de Savoja. Ob enem je imenovan njegovim naslednikom dosedanji odposlanec v Bruselju vojvoda Arco.

Angleško brodovje v Palmi.

PALMA (Majorka) 14. Prva divizija angleške sredozemske eskadre, obstoječe iz 43 oklopnjač, 6 križark in 10 torpedovk se je vsidrala v tukajšnjem pristanišču. Izmenjeni so bili pozdravni streli. Jutri pride baje druga in v ponedeljek tretja divizija. Vseh ladij bo potem nad sto.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 14. Državni zbor je dovršil večeraj posvetovanje o proračunu ter je odobril proračun v tretjem čitanju.

Ustaja Hererov.

BEROLIN 14. Cesar Viljem je imel 12. t. m. v Strassburgu daljši razgovor z generalnim lajtenantom pl. Trotha, ki se v kratkem poda kakor vrhni poveljnik v nemško vzhodno Afriko.

PODLISTEK.

V lepše življenje!

Novelica. — Slavko Vilinsky.

I.

Čez nekaj časa je zopet začel: »Tako je končal revež življenje svoje, tako je zakopal v hladni grob svojo prihodnost in svojo dušo, polno hrepenenja po lepem, po idealih, ki jih je samo slutil, a jih ni dosegel nikdar... V tem nejasnem hrepenenju je prišla ženska; on se je sklonil in je poljubil prah pred njo in šepetal jej in je udanim obrazom: »Vzemi dušo mojo, ki jo polagam pred tvoje noge! Vzemi moje sreče in je odprl s svojimi nežnimi prsti, da priteče rudeča kri iz njega, in jaz bom srečen do konca...« Ona ga je dvignila kvišku z belo roko in kakor kača se je ovila krog njega, z lažjo in prevarami v srcu, s strupom na nežnih ustnah... In kakor s psičkom se je igrala z njim, dokler se jej je ljubilo. In ko se ga je naveličala, ga je bacnila v stran, kakor kamen na poti...

In zdaj sem ga videl mirnega in tihega v mrtvašnici. Njegovi črni lasje so v

Vatikan in Loubetovo potovanje v Rim.

RIM 14. »Osservatore Romano« preključuje odločno vest, da je papež poslal predsedniku Loubetu pismo ter izjavlja, da ni točno priobčen razgovor, ki ga je imel urednik nekega pariškega lista z državnim tajnikom Merry del Valom. »Osservatore Romano« dementira tudi to vest, da ste Rusija in Anglija odklonili protest sv. Stolice proti potovanju Loubetovemu v Rim. Glede na razgovore z odličnimi osebami vatikanskimi, katere so priobčili razni časopisi, izjavlja list, da papež, ako bi hotel dati kaka pojasnila, ne bo tega storil potem privatnih razgovorov.

PARIZ 14. — Iz Rima so sporočili: Poslanik Nisard je izročil državnemu tajniku kardinalu Merry del Valu noto, v kateri proglašala francoska vlada protest papežev proti potovanju predsednika Loubeta za ničev in kakor neizdan. Pri vročitvi te note ni prišlo do nikakega dogodilja. Stvar je s tem začasno rešena.

Nesreča na železnici.

NAGY SZOELLOES 14. Osební vlak z Kíraly Hara in tovorni vlak sta trčila skupaj danes zjutraj ob 7. uri. Dva stroja in 2 vagona sta popolnoma zdrobljena. Ena oseba je težko, 10 pa lahko ranjenih.

Prepovedana procesija.

CLERMONT-FERRAND 14. Občinski svet je prepovedal iz strahu pred neredi Marijino procesijo, ki se vrši vsako leto dne 15. maja in katere se udeležijo več škofov in nadškofov.

Rusko-japonska vojna.

Napisal Bes Arabski.

(Dopis iz Rusije).

„V kolokol, mirno drjemavšij, snaljeta tja-želaja bomba grjanula. S trjeskom krugom ot njeje razljetjelis oskolki. On že vzdrgnul — i k narodu mogučeje njednyje zvuki vdajj potekli, negoduja, gudja i na boj vzyvaja.

A. K. Tolstoj.

IV.

Vidite sovražnike Slovanstva? Kdo nas razjeda?... Židovstvo s svojim lažiliberlizmom! Daj Bog Rusiji zmaga! No, verujte mi, ne samo Slovenci, ampak vsi zapadni Slovani, da nam od Rusije ni pričakovati nič razven moralne podpore, dokler se bomo med seboj trgali za lase! Citajte prevod pisma Menjšikova v »Narodu«, ako ga niste čitali. Menjšikov tam pravi, da je že to neumnost, ako evropejska plemena vojujejo med seboj radi malega koščeka zemlje; a koliko večja neumnost je, ako se brat tepe z bratom. In kedo je nam zapadnim Slovanom navezal bratomorne prepire? Židje!

Blagor narodu, ki še pravočasno spozna to rak rano na svojem telesu! In glejte, ako prav sta Amerika in Anglija, tako velike prijateljice in zaščitnici Židovstva, da sta n. pr. lani, ko je Rumunija mnogim svojim zakonom dodala še novih, s katerimi je omejevala pravice svojim Židom v zaščito svojega naroda, poslali rumunski vladi vprašanje, zakaj tako zatira Židovstvo in da veld tega zaplavlja s preseljenci tudi Amerika in Anglija. Daljši! Kakšen krik na ves svet so dvignili amerikanski in anglijski Židi po povodu »kišinjovskega pogróma«! Fu! Amerika je poslala ruski vladi spet noto! Razvpili so Rusijo kakor zavetišče razbojnikov, zločincev itd., a ruske Žide so proglasili za mučnike, dočim je anglijski učenjak, katerega so navlašč komadovali v Rusijo, da bi se prepričal o resnici, napisal celo knjigo, v kateri govori med drugim, da se »izvolja-nemu Izraelu« nikjer ne more goditi tako dobro kakor v Rusiji. Nu, v kljub temu, da Amerika tako skrbi za Žide, vendar predlaga amerikanski časopis »Evening Post«, da mora Rusija brez ovirov vsprejeti na svoj teritorij teh amerikanskih Židov, ki se želé poseliti v Rusiji, ako hoče (Rusija namreč), da bi se obnovile prijateljske razmere med Rusijo in Ameriko! (Vidite-li, kam pes taco moli?...)

»Novoje Vremja« odgovarja na to: »Ojoj! Mi še svojih ne vemo kam devati!... A jaz: »Ojoj, gospoda Amerikanci, meni se vidi, da se vi sami hočete iznebiti »večnega Žida«, kajti drugače bi jih ne ponujali Rusiji!...«

Vsaki predmet pod božjim solncem ima dve strani: svetlo in temno. Svetla stran rusko-japonske vojne je: vstajenje na-

cionalne samozavesti. Da, slava Bogu, velikan, ki je dramal, se je probudil in zapazil parazite na svojem telesu. Bog v pomoč! Drugače bi ga bili izjedli do belih kosti. Ej, ta vojna ni med Rusijo in Japonsko. Ta vojna je med kristijanstvom in nekristijanstvom.

Dajte mi zaključiti to pismo z japonsko poezijo! Ruski časopisi so prinesli dobesedno prevedeno japonsko pesem, poklonjeno rusko-japonske vojni: »Brezbožni Slovani, nikomur se vi ne smilite! Vi ste bili strahopetci v bitvah s Kitajci. Vaši kozaki izginejo kakor sneg ob vzhodu solca. Mi gremo na Artur, gremo proti Uralu in poženemo Slované v moskovske goščave, da bi povsod znali slavo Mikada«.

* * *

V Trstu, dne 14. maja 1904.

Mi smo že v prvem početku, ko se je bil dogodil tisti razbojniški nočni napad na ruske vojne ladije pred Port Arturom, bli na čistem gledu izida te vojne. Znali smo, da Rusija mora zmagati. Ali znali smo tudi to, da bo v prvih fazah rusko-japonske vojne Rusija imela velikih težav in vojnih izgub.

To smo znali. Kajti, Rusija ni hotela vojne. A ker je ni hotela, ni niti imela toliko vojske v Mandžuriji, ki je v obče potrebna za vsako vojno.

Da je Rusija hotela sama poprej započeti to vojno z Japonsko, imela bi bila v Mandžuriji že konec minolega leta najmanj 400.000 vojakov kopnene vojske. Ona bi bila razun tega koncentrirala v Vladivostoku in v Port Arturu še enkrat toliko vojnihi ladij, nego jih je imela početkom februarja t. l. A te vojne ladije bile bi vzete iz baltiške in sredozemne ruske flote. Odposlane bi bile v Port Artur in v Vladivostok v prvi in najboljši uniteti ruske evropske flote.

Ko smo konstatirali vse to, obrniti hočemo svojo pozornost na današnjo vojno situacijo ruske in japonske vojske v Mandžuriji. Vrhni ruski vojskovodja, general Kuropatkin, rekel je povodom svojega odhoda iz Petrograda v Mandžurijo svojim Rusom: »Rusi! Imejte potrpljenja! Čakajte! Vstrajajte! Vsepe naše vojne sile v Mandžuriji mora proslaviti rusko orčje!«

Teh besed generala Kuropatkina se danes spominjamo zadoščenjem, ker nahajajo potrjenja v ruski vojski, nameščeni proti Liaojanu in na Mukden-Harbin. Kajti, ni ga ni jednega pravega in odličnega vojaka, (naj pripada že kateri-koli narodnosti), da ne bi modre taktike Kuropatkinove strategije uvideval in priznaval lojalno in iskreno. V vsaki vojni, ako neprijatelj, ki se je na dolgo roko in skrbno pripravljaj, iznenada navajuje na kako državo in njeno vojsko, je logično in neizbežno, da napadena država v prvem početku tega izdajškega napada trpi prve škode in relativne poraze, pa naj je ta napadena država tudi največa država na svetu.

Mala Japonska je bila zvitá in brza. Računala je na nepripravnost Rusije in na malo števila njene vojske v Mandžuriji. — Glavna nada v računu imaginirane zmage Japonske nad Rusi je bazirala na dveh glavnih dejstvih: na ogromnem prostoru, ki ločuje evropejsko Rusijo od vzhodno azijske Mandžurije in na sibirsko-mandžurski železniški prog, katero so Japonci v svojem stratežnem planu predestinirali za razrušenje in za uničenje vsakega daljnega funkcioniranja za transport ruske vojske in vojnega materijala iz Rusije v Mandžurijo. To nam jasno kažejo razni in mnogoštevilni atentati japonskih štabnih oficirjev, ki so (preoblečeni kakor Kitajci) skušali, da takoj po napadu pri Port Arturu z dinamitom razrušijo železniške mostove sibirsko-mandžurske železnice in žnjo obstoječe brzovjavne postaje in brzovjavne žice.

Ta dva glavna činitelja sta igrala v japonskem vojnem planu neko fatalno prepričanje, katero se je umetno vcepjalo v ves japonski narod in v svo vojsko: da Japon-ska mora zmagati na vsak način!

Danes, ko je japonski general Kuroki (ob velikih žrtvah in izgubah svojih polkov) prešel s prvo japonsko vojsko reko Jalu, je moral, idoč v smeri proti Liajangu, absolutno razdeliti in razcepiti svojo prej koncentrirano armado, da more obdizavati nekakov jedro-ličen napredek svojega vojnega hoda. V isti čas pa vidimo, da so za hrbtom njegove vojske, z leve strani reke Jalu v Koreji, vstaj-nili kakor iz zemlje ruski kozaki, ki so počeli provzročati sto neprimlik japonskim pozicijam in posadkam v istej Koreji, vznamirja-joči, napadajoči transporte, municije in živež

rezajoči in uničujoči brzovjavne žice; in navlajujoči in neverjetno hitrih presledkih na pojedine japonske oddelke. Mej tem pa del druge japonske armade, izkrčevši se pri Pi-čevu, ne gre naprej, ampak skuša, da se med Takušanom in Daljnem utrdi, gradeči zemljene utrdbe. Okolo Port Arturja je vse mirno. Obrat med Liajngom in Port Arturjem je še v ruskih rokah. V Njučvangu so še vedno Rusi. Japonska vojna mornarica miruje. Ni Vladivostok ni Port Artur nista bombardirana. Kaj po menja to? Da-li morda Japonci uvidjajo sedaj, da jim predstoji katastrofa?! Morda razmišljajo sedaj, da bi se jim moglo, (ako se z vso razpoloživo kopeno vojno močjo oddalji-jo v notranjost Mandžurije) dogoditi ono isto, kar se je dogodilo v Rusiji Napoleonu velikemu in njegovi vojski! Morda sedaj še le uvidjajo Japonci, da je razun Rusov njihov največji neprijatelj ogromni prostor Mandžurije, v katerem sá utegne vsa njihova vojna sila razsipati v brezkontaktno dele!

Završujemo: mandžurski prostor, ruska koncentracija in japonska dekoncentracija, to so matematično-stratežni elementi, pod katerimi Japonska drago poplača svojo megalomansko azijskoto držnost.

To je naše uverjenje. To je zmaga Rusije. To je poraz Japana *)

Adriaticus.

* Te dni nam je bila prilika, da smo govorili z velikim potnikom Hrvatom, ki se je mudil nekega praznika v naši trgovinski kavarni. Ta potnik, ki je že odpotoval iz Trsta v Italijo, izrazil nam je svoje največe začu-je-nje, svoje presenečenje, pripovedujoči nam, da je v rečeni kavarni čul, kako se neki naši Slovenci živahno razgovarjajo o rusko-japonski vojni. Začudil se je neizmerno, ko je čul na svoja lastna ušesa razne izjave obupavanja, kakor da so Rusi že potolčeni do zadnjega moža in kakor da je rusko-japonska vojna že završena s porazom Rusije. Rečeni gospod nam je zatrjal, da se je sramoval pod lastno svojo kožo, ko je čul one čestite tržaške Slovence, ki so ravno v Hrvatski poznani kakor veliki slovanski patrijotje, ki so v svoji politični borbi za Slovenstvo v Trstu pokazali, da so ljudje bistrega očesa in trdnih mišic: da so ti ljudje v tem času tako malodušni, tako kratkovidni, tako muzelmauski fatalistični v svojem sre in svojem mozgu, pak da morejo le sanjati, (kamo li misliti ali verovati), da bi Rusijo mogla premagati ona Japonska, kateri je bila usoda nje podrejenosti odločena že pred rusko-japonsko vojno!

Opazka uredništva.

† Evgenij Kumičič.

Tekom minolega tedna je zgubil hrvaški narod tri odločae rodoljube, dra. Bresztyenskoga, Šupuka in (kakor so čitatelji doznali iz zadnje številke), umrl je v petek zjutraj v Zagrebu znani hrvaški pisatelj in politik Evgenij Kumičič. Žajim izginja s pozorišča markantna pojava na književnem in političnem obzorju Hrvatske. Kakor pisatelju zavarovana je Kumičiču trajna slava v hrvaški književnosti. Vrlo rano podal se je pa tudi na politično polje. Izvoljen je bil narodnim zastopnikom v hrvaškem saboru, kjer je pripadal stranki prava. Ko se je ta stranka leta 1895. razcepila, stopil je v stranko »čisti« ter bil zvest pristaš dra. Franka, v zadnji čas je bil tudi predsednik te stranke. Ali o politiku Kumičiču ne moremo izreči iste ugodne sodbe kakor o književniku in človeku. Kumičič je bil psihologična uganjka v dvojem pogledu. Sam najčistejši rodoljub — o čemer priča dejstvo, da ga ni moglo ukloniti Kluenovo nasilje — se je podal v slepo zavisnost ljudi, katerim je hrvaštvo kičeeča etiketa — brez vsebine. V drugo je bil Kumičič kakor človek najblajša duša, in vendar je bil proti drugače mislečim politikom netoleranten, oduren in fanatičen nasprotnik! O njem se pač sme reči — kakor o marsikaterem književniku —, da je bila nesreča, da je kedaj stopil na opolzlo politično polje. Ali odličan sin svojega naroda je bil! Slava njegovemu spominu!

Nekoliko podatkov o življenju in književnem delovanju pokojnika prinesemo prihodnjič.

Izjava Poljakov.

Tudi poljsko »kolo« je podalo svojo izjavo, v kateri obžaluje, da je bilo zaseja-nje prekratko, ker je bilo s tem oteženo prizadevanje Poljakov za doseg pomirjenja med Čehi in Nemci. Predsedstvo kluba je

pozvano, da nadaljuje s temi prizadevanji. Poljski klub pozivlja vlado, naj konstitucije-nelnim putem skliče državni zbor, da dovoli proračunski provizorij, kajti vedna raba § 14. utesnjuje podlage konstitucionalnega življenja in je v nasprotju z interesi države. (Ali Poljaki res še ne poznajo dra. Koerberja?! Kar oni toliko obžaljujejo, to ravno je zanj življenja vir. Op. ured.) Izjava ob-soja seveda obstrukcijo, ker škoduje moči države, onemogoča kontrolo, izpodkopa je finančijelno gospodarstvo in spravlja v nevarnost konstitucionalne svobode. Ali Poljaki ne obsojajo le sedanje češke obstrukcije, ampak načelno — vsako obstrukcijo. Zato pozivlja izjava Poljakov v svojem zaključku vlado, naj uporabi vsa sredstva, da dovede do take spremembe zborničnega pravilnika, da bodo osigurane parlamentarne razprave. (Velja zopet gornja opazka. Saj je notorična resnica, da je bil dr. Koerber ena misel in ena volja z nemškimi strankami v nasprotju proti spremembi zborničnega pravil-nika v zmislu, kakor bi želeli Poljaki. Op. ured.)

Dnevne novice.

Nove razprodaje »Edinosti«. — Na občno željo smo otvorili z današnjem dnem novo razprodajo našega lista v Komau pri g. Ant. Ravbarju trgovcu.

Nadalje je prevzela novo razprodajo Josipina Eichberger, tobakarnarica v Trstu, na trgu sv. Ivana št. 4.

† Albert Rieger. V noči med 12. in 13. majem je umrl v Pulju izučeni pravnik gospod Albert Rieger, pastorek dr. M. Laginje in svak uglednega rodoljuba g. L. Križa. Pokojnik je bil šele v 26 letu svojega mladega življenja. Rodbinama Laginja-Križ naše prisrčno sožalje!

Himen. Poročila sta se včeraj dr. Emil pl. Fabrizi, c. kr. namestaški tajnik in go-spica Ada Seunig.

Volitve v celjski okrajni zastop. — Predvčeršnjim je volila skupina veleposestnikov. Agitacija je bila silna, ker od izida v tej skupini je odvisna večina v okrajnem zastopu. S kakimi sredstvi so delovali Nemci, priča dejstvo, da so še ponoči razposlali manifeste, v katerih so nesramno lagali, da ni nič res, da sta dr. Sernez in dr. Dežko poravnala po Kosmu provzročeno škodo. S tem sleparstvom so res premotili tri ali štiri slovenske volilce. Tako je bilo na vsaki strani 29 volilcev, žreb pa je odločil za Slovence. Velikim ponosom pa moremo zabeležiti, da se od kmetov-volilcev ni dal ni eden zavesti. Prišli so na volišče vsi in pošteno izvršili svojo dolžnost. Čast jim!!

Napredek v tržaškem šolstvu. Dne 14. junija t. l. se bo vršila v Trstu »prva« okrajna učiteljska konferenca v smislu naredbe ministerstva za bogočastje in uk od dne 8. maja 1872., kakor se v deželah, kjer je državni šolski zakon izveden, višje redno vsako leto. Torej več nego 32. let se gori citirana ministerska naredba ni izvrševala v našem Trstu; če je bilo to v krst šole in naobrazbe probivalstva, noj sodi vsak sam! Jedna izmed raznih dolžnosti teh konferenc je namreč: »... posvetovalje o sredstvih za povzgo ljud-ske šole...« Celih 32. let traja tržaški učiteljski niso imeli prilike, da bi izražali svoje mnenje o uredbi ljudske in meščanske šole! Zlaj pa naj še kdo trdi, da je v Trstu šolstvo normalno razvito in urejeno! — Zanimivo je pa to, da bodo dne 14. junija t. l. v Trstu hkratu tri konference: 1. za učitelje laških ljudskih in meščanskih šol pod predsedstvom mestnega šolskega nadzornika prrf. dra. Hassek-a, 2. za slovenske okoliške ljudske šole pod predsedstvom okrajnega šolskega nadzornika, c. kr. vad. učitelja I. Nekermanna in 3. za c. kr. državne ljudske in meščanske šole pod predsedstvom c. kr. deželnega šolskega nadzornika dra. F. Swide. — Ta zadnja konferenca je tržaški unikum. Kajti učiteljsvo teh šol spada v vrsto vadohiških učiteljev c. kr. učiteljske in v smislu §. 4. min. naredbe od dne 8. maja 1872. so učitelji c. kr. učiteljske in s temi združenih vadvie obvezani, udeleževati se »rednih okrajnih učiteljskih konferenc. To se pa v Trstu ne da izvršiti, ker redni konferenci v okraju sta za učitelje laških oziroma slovenskih šol, tržaški vadoški učitelji so pa učitelji nemških šol! Dokaz o upravičenosti teh nemških šol menda to ni!

Domovinsko pravico v Trstu so zado-bili: Jakob Ceglar iz Obrova, Istra, Josip Benčn z Veliškega Brda, Notranjsko, Josip Kodrič iz Riheberka pri Gorici, Stefan Mer-

Dobiva se u svim lijekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

prejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 29.217.694.46 K Izplačane odškodnine: 78.324.623.17 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obecnokoristne namene.

Hitra razprodaja!

4 pare čevljev za 2 gl. 50 nvč.

Vsled nakupa ogromne množine obuvala, razpošilja se le malo časa po tujmazani ceni 1 par za gospode, 1 par čevljev za vezati, najave ali črne za dame; čevlji so močno nabiti ter z močnim podplat; nadalje 1 par za gospode, 1 par modrih čevljev za dame. 4 pari čevljev so krasni ter lahki, veliki po en, stanejo pa gl. 250.

Pošilja po povzetju ali predplačilu

A. Liban

Izvoz obuvala Krakov 21

Zamena dovoljena ali pa povrnitev denarja.

Karla Muschik

TRST, ul. Sette fontane 32, I.

MIZARSKA DELAVNICA

ulica Sette fontane št. 34.

Zaloga pohištva in tapetarij.

Velik izbor ogledal, okvirjev, ur za na zid kakor žepnih (zlatih in srebrnih). Popolne spalne in obedovalne sobe politirane in meglene.

Velika rastava manufaktur, platinin, bombažev in pregrinj. Snov za ženske obleke. Izgotovljene moške obleke kakor tudi po meri.

Proti takojšnemu plačilu ali plačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih.

Ugodne cene.

Dečka

ki je zmogel slovenskega deloma tudi italijanskega jezika se vprejme v prodajalnici istvir. Poudarja na tiskarno »Edinost«.

Išče se

pol delaveca za tpe srij. Več se izve v tiskarni našega lista.

Naznanilo.

Kapelnik H. O. Vogrič

se naseli s 15. majem t. l. stalno v Trstu.

Slavna glasbena in pevka društva v Trstu in okolici kakor tudi sasebniki ki žele pouka v petju, glasovirju blagovoli poslati došle poudbe na upravo lista »EDINOST«.

Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

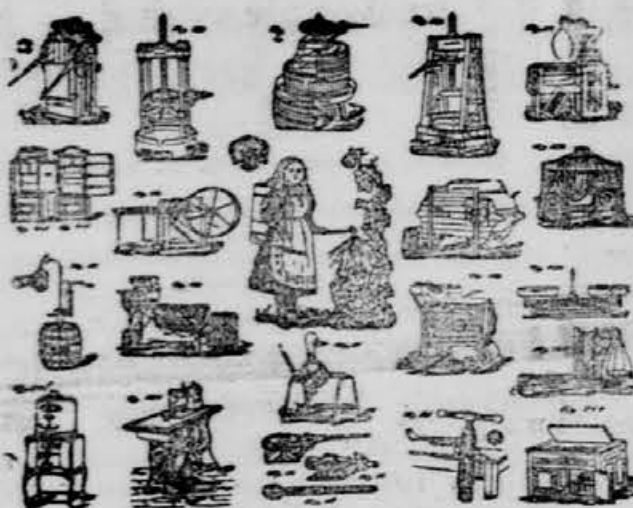
priporočeno iz vrstno, bolečine blažeče mazilo; dohva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila na se pazi edino le na originalni steklenice v zavrtkih z našo varstveno znamko »SIDRO« z Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri slemu levo v Pragi
1. Elizabetine ulice 8.

IVAN SCHINDLER Dunaj III/1

pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe, mlne za sadje in grozdje, stiskalnice za olje in grozdje, škropilnice za trte, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatnice, vitlje, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroje za ribanje repe, mlne za golanje, kotle za kuhanje klate, sesalke za vodnjake in gnojnice, železne cevi, vodovode itd. itd.

od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah

ravno tako vse priprave za kletarstvo, sesalke za vino, medene pipe, gumijev ploče, konoplje in gumijev cevi, stroje za sladole, priprave za izdelovanje soda vode in penicij se vin, mlne za dišavo, kavo itd., stroje za delanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, decimalne tehtnice, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestavov, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, sedlarje, plekarje svinčene cevi itd. itd.

vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke! Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupci in agenti se iščejo.

Piše se naj naravnost: Ivan Schindler, Dunaj III. Erdbergstrasse 12.

Soyji k svojim!

M. AITE

velika zaloga z manifakturnim blagom

ul. Nuova št. 36 vogal ul. Lazzaro, s podružnico ul. S Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in svoje cenjene odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zetc, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, vratnice, tu je velikanski izbor platnena in bombažna blaga, prtov in prtičev, ter vsake vrste perila bodi od bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odev, kakor tudi koltre lastnega izdelka. Pletenike, svilenine, raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne in cesarske zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe za moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatančneje po cenah, da se ne boji konkurence.

Kupljeno blago, katero slučajno ne čí ugajalo se zamenja, ali pa se vrne tudi denar brez nikakih zadržkov.

Poskušati za se prepričati!

Kleparska delavnica

VALENTIN LUZNAR

TRST - Ulica Belvedere št. 24 - TRST

priporoča svoje kleparske izdelke

za stavbe in gblanterijo.

Posebnost: žlebovi od pocinjenega kositra.

Svojim cenjenim rojakom, posebno pa stavbinskim mojstrom se toplo priporoča.

Cene zmerne.

Postrežba točna.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Grand Restaurant Hacker

Sv. Ivana trg št. 5.

Otvoritev vrta je bilo včeraj.

Nalašč pripravljena večerja za čas, ko končajo gledališke predstave.

Cene zmerne!

Največji komfort!

Postrežba točna!

Amerikanska ura od plaque zlatà

Genfska remout. ura od plaque zlatà je edina krasna ura pozlačena s 14 karat. zlatom. Tako uro. ceni vsak na 50 gl. V resnici stane pa z odskočljivim pokrovcem, bogato gravirana, z jamstvom, da ostane 14 karat. zlato trpežno ter preciznost le kron 10.—, na sidro, reparirana, 3 pokrovi kron 14.50. Prisat. rebrna remonterka na sidro, 15 ksmenov. priznauo najboljša ura s 3 masivno in bogato graviranimi pokrovi kron 15.50, za gospe kron 12.—, 14 karat. zlata ura za dame kron 24; jako elegantne moderne verižice od plaque zlatà za gospe in gospe kron 4, 6, 8.

Radi preobile zaloge neke c. kr. priv. tovarne za kovinske izdelke oddajam sledeč h 32 predmetov od pristnega srebra »Gloria« po izredno nizki tovarniški ceni kron 13.— in sicer 6 komadov žlic, 6 komadov vilic, 6 kom. nožev, 12 kom. žličic za kavo, 1 zajemalnik za mleko in 1 zajemalnik za juho. Skupaj 32 komadov za kron 13. Te vrste srebra ne stemei, za kar se jamči.

2 kroni 14 karat.

zlati prstani

za dame in gospe

ojačeni s pristnim srebrom. Vsak prstan nosi pečat c. kr. finančnega urada. Trpežnost se jamči. Z jako bliščecimi biseri ali barvanimi kamni kron 2.—, poročni prstani K 2.25, Za mero zadostuje papirnati odrezek.

Razpošiljanje se vrši po povzetju potoma tvrdke M. RUNDBAKIN, Dunaj, IX., Liechtensteinstrasse 23.

Izgotovljene

obleke

za moške in dečke

v velikem izboru

Dia Arcata 9

vogal ul. Sapone

Fran Kalasch

Cenike na zahtevo franko.

Najstarejša slovenska zaloga in tovarna pohištva Andreja Jug v Trstu, ulica S. Lucia 21. (zadej tribunala) priporoča vsake vrste solidno izdelanega, svetlo ali temno poatirnega pohištva.

Narodna gostilna!

Podpisani javlja sl. občinstvu, da je prevzel dobro poznano gostilno, nahajajočo se v hiši »Pogrebnege društva« na Vrdeh (prej »Mirabosa« na vrhu ulice Soglo) v kateri toči najboljša istrska vina in Dreherjevo pivo. I. vrste. Gostom o tudi na razpolago vsakovrstna gorka in mrzla jedila.

S spoštovanjem udani

Josip Šverca,

bivši krčmar v Kolonji (Pri starem Matevžu.

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo naj pazi dobro da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Vdobjiva se povsod!

JURI SCHICHT, USTJE na LABI.

Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.